

Kolegium NIK o przetargach informatycznych w ZUS

Kolegium Najwyższej Izby Kontroli rozpatrzyło zastrzeżenia, jakie skierował ZUS do wystąpienia pokontrolnego w sprawie wybranych, kluczowych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w latach 2010 – 2013, które dotyczyły Kompleksowego Systemu Informatycznego. Kolegium oddaliło w całości zastrzeżenia ZUS. Tym samym ustalenia kontrolerów NIK stały się prawomocne.

NIK ustaliła, że przebieg postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, przeprowadzonego przez ZUS w 2013 r. na usługę wsparcia, eksploatacji i utrzymania Kompleksowego Systemu Informatycznego (KSI), nie gwarantował dotrzymania, wynikających z prawa zamówień publicznych zasad uczciwej konkurencji oraz równego traktowania potencjalnych wykonawców.

ZUS ustalając termin na złożenie wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu (35 dni), nie zapewnił potencjalnym wykonawcom, innym niż firma Asseco Poland SA (realizująca usługi związane z utrzymaniem KSI od 1997 r.), realnej możliwości zapoznania się z dokumentacją dotyczącą przedmiotu zamówienia.

NIK zauważyła, że już w 2010 r. ZUS zaniechał stosowania trybów konkurencyjnych, udzielając zamówienia na wsparcie i utrzymanie KSI z wolnej ręki firmie Asseco Poland SA. ZUS wybór trybu tłumaczył wówczas brakiem możliwości zapoznania się przez innych, potencjalnych wykonawców z dokumentacją dotyczącą przedmiotu zamówienia, oceniając, że potencjalny wykonawca musiałby się zapoznawać z nią przez co najmniej 12 miesięcy. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych (UZP), ocenił, że wspomniane postępowanie z 2010 roku zostało przeprowadzone z naruszeniem prawa, a Krajowa Izba Odwoławcza (KIO), podtrzymała jego stanowisko. NIK podziela opinię przedstawioną w uchwale KIO, według której ZUS dopuścił się w 2010 roku nieuprawnionego zaniechania stosowania przepisów dotyczących trybów konkurencyjnych przy udzielaniu zamówienia.

NIK, uwzględniając oceny i opinie Prezesa UZP oraz KIO odnoszące się do postępowania realizowanego przez ZUS w 2010 r., stwierdziła, że również w postępowaniu z 2013 roku na wsparcie i utrzymanie KSI zamawiający (czyli ZUS) nie zapewnił przestrzegania zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Podanie w ogłoszeniu stosunkowo krótkiego

terminu (niewiele ponad jeden miesiąc) na złożenie wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu przetargowym, a następnie dwóch miesięcy na zapoznanie się ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia - przy założeniu, że czas niezbędny na zapoznanie się z dokumentacją dotyczącą KSI (ponad 10 tysięcy różnego rodzaju dokumentów), przez innego niż dotychczasowy (czyli Asseco Poland SA) wykonawcę, powinien wynosić co najmniej 12 miesięcy (według oceny ZUS z 2010 roku) - prowadziło wprost do wyboru dotychczasowego wykonawcy.

NIK ustaliła, że przy realizacji zamówień publicznych, zarówno w 2010 r., jak i w 2013 r., pracownicy ZUS wykonujący czynności w prowadzonych postępowaniach pozostawali z przedstawicielami firmy ubiegającej się o udzielenie zamówienia w takim stosunku prawnym lub faktycznym, który mógł budzić uzasadnione wątpliwości, co do ich bezstronności.

Zdaniem NIK zaistniały przesłanki przesądzające o konieczności wyłączenia niektórych pracowników ZUS z podejmowania czynności w postępowaniach przetargowych z 2010 r. oraz z 2013 r., w wyniku których ZUS zawierał umowy z firmą Asseco Poland SA.

W 2010 roku dwoje pracowników ZUS złożyło oświadczenie o braku okoliczności, których istnienie powoduje obowiązek wyłączenia się z prac komisji, mimo że w dniu złożenia oświadczenia (15 września 2010 r.) zasiadali, wspólnie z przedstawicielem firmy Asseco Poland SA, (który w dodatku reprezentował Asseco Poland SA w tym postępowaniu) w radzie jednej z fundacji. Wspomnianych dwoje pracowników ZUS twierdzi w swoich zeznaniach, że złożyło rezygnację z uczestnictwa w radzie fundacji... 20 września 2010 r. Rezygnacja ta została przyjęta jednak uchwałą Rady Fundacji dopiero 22 lutego 2014 r. a stosowny wpis do KRS został dokonany 14 marca 2014 r.

W 2013 roku w postępowaniu, którego przedmiotem była eksploatacja i utrzymanie KSI, tych samych dwoje pracowników ZUS uczestniczyło w pracach komisji przetargowej, składając oświadczenia o braku okoliczności prawnych i faktycznych, powodujących ich wyłączenie z prac komisji, mimo że wykonawcą, tj. Asseco Poland SA, reprezentowały dwie osoby które zasiadały wspólnie ze wspomnianymi pracownikami ZUS w radzie jednej z fundacji, przynajmniej do 15 września 2010 roku. Kontrolerzy ustalili, że takie przypadki występowały też w innych postępowaniach przetargowych 2013 r.

Zdaniem NIK okoliczność ta może budzić uzasadnione wątpliwości, co do bezstronności wspomnianych przedstawicieli ZUS w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, zarówno w 2010 r., jak i 2013 r.

W wystąpieniu pokontrolnym, które zostanie opublikowane w BIP Najwyższa Izba Kontroli doceniła podjęte przez Zarząd Zakładu Ubezpieczeń Społecznych działania w zakresie uregulowania kwestii praw autorskich do Kompleksowego Systemu Informatycznego, a także przystąpienie do prac nad dywersyfikacją dostawców usług informatycznych i osiągnięcie efektów w tej dziedzinie. NIK zaznacza, że w dziedzinie zamówień publicznych - poza opisanymi nieprawidłowościami - ZUS postępował w zgodzie z obowiązującymi zasadami.

Źródło: nik.gov.pl

[Zobacz artykuł na stronie NIK](#)

